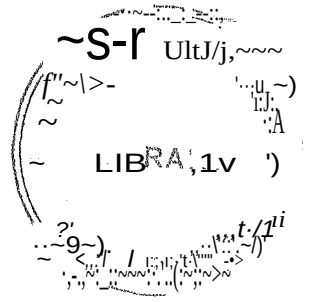

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYAT BÖLÜMÜ

DERSİN ADI : YENİ TÜRK Ed.
KONU : 1958-1974 KIBRIS ANILARI
İSİM : OZAN MERTDAG
SINIF : 4-C
NO : 960385
HOCANIN ADI : BÜLENT YORULMAZ

K.K.T.C 2001

GİRİŞ.

1950'lerde ve daha sonraları Rumlar tahriklerine hız veriyordu. Türklerin bunları durduracak kuvvetli bir örgütleri yoktu. 1955'lerde Rum tarafının BOKA adı altında, İngilizleri memleketten atma, Türkleri ortadan kaldırma ve Kıbrıs'ı Yunanistan'a bağlamak için bir yer altı teşkilatı kurdular.

Rumlar beşyüz sene önce Türkleri geldikleri yere göndermek ve imha etmek için boş durmuyorlardı. EOKA'cılar ve Rum polisleri yollara dökülüp zarar veriyorlardı.

1958 yılında bir ordu gibi silahlanan Rumlar'a karşı Türkler'de karacete ve volkan isminde küçük mahalli örgütler kurmuşlardı. Fakat bu örgütler Rumlara karşı fazla etkili olmuyorlardı. Bu yüzden gizlilik içinde 15 Ağustos 1958'de TMT adlı örgüt kuruldu. Bu örgütün öncüleri az da olsa Rular' a karşılık vermeye çalışıyorlardı. 1959 sonlarında Türkiye Başbakanı Adnan Menderes ve Yunan Başbakanı Karamannis bir uzlaşmaya vardı. Bu antlaşmanın neticesinde Kıbrıs Türktarafı adına Dr. Fazıl Küçük, Rum Tarafı adına Makarios'un imzaladığı Zurih antlaşmasıyla Kıbrıs Cumhuriyeti kuruldu. Olaylar 1960'a kadar sakin geçti.

1963'te Rumlar'ın ayaklanmaları başlar. Türk köylerine saldırıp, büyük çapta zararlar veriyorlardı. 1963'de kanlı çatışmalar oldu. Lefkoşa Türk Lisesi'ne yapılan saldırı ile çok şehit verildi. 1974'e kadar Lefkoşa ve Türk bölgesi muhasara altındaydı. 1974 1. Barış Harekatı ile sadece mücahit değil sivil halkta dağa çıkıp düşman'a karşı mücadele etmişti. 20 temmuz 1974 sabahı Türkiye'nin gönderdiği uçaklar Şemalarda görününce Türk milletinin içinde büyük bir coşku uyandırmıştı.

OZANMERTDAG

İÇİNDEKİLER

<u>KONU</u>	<u>SAYFA NO:</u>
KAPAK.....	1
GİRİŞ.....	2
İÇİNDEKİLER	3
ARİF MERTDAG	4-5
AZİZ ALKANAT	6-7
BEYİT TABUR	8
BEKİR DEMİRAY.....	9
CAVİDE OSMAN EMİN	10
ÖZNEFER VURGUNCU	11
HÜSEYİN BATUMI.,U.....	12
AZİZ KONAR	13-14
E.RDOĞAN TİLKİ	15-16-17-18
ERTAN KANAT.....	19-20
HÜSEYİN BATUMI.,U.....	21
HÜSEYİN KAMBUR	22-23
OLGUN KARAKULAK	24-25
ERDOĞAN TİLKİ	26-27
MEHMET MER TDAG	28-29
YER İNDEKSİ	30
İSİM İNDEKSİ	31

1955 'de Rum tarafının BOKA adı altında, İngilizleri memleketten atma, Türkleri ortadan kaldırma ve Kıbns'ı Yunanistan'a katmak için bir yeraltı teşkilatı kurdular.

Rum yer altı teşkilatı, yollarda buldukları İngiliz askerlerini, İngiliz ailelerine sabotaj yapmak faaliyetlerini yürütüyorlardı.

Birçok vurma olayı oldu. Rum gazeteci Nikos Samson , gazetecilik görevini yaparken , İngilizler'in vurulmasının fotoğrafını çeker ve yakayı eleverir. Bu esnada yer yer Türeklere'de saldırmaya da başladılar.1958 'de Türkler'in müdafasını yapmak için, dağınık dağınık teşkilatcılar kurdular.(kara çete, volkan) Bu birlikler, 15 Ağustos'da TMT'yi kurdular. Bu esnada, İsmail Beyoğlu ve arkadaşları müdafa için, el bombası yaparken dört arkadaşı ile birlikte şehit oldular.

1958'den sonra BOKA Rum yer altı teşkilatı, Türklere karşı faaliyetlerini yoğunlaştırmıştı. Bu tarihte birçok Türk köyü boşaltıp, daha emniyetli köylere yerleştirildi. 1960'a kadar Türk ve Rum yer altı teşkilatları arasında alevi bir çatışmaya gidilmedi.

1959 sonlarında Türkiye Başbakan'ı Adnan Menderes ve Yunan Başbakan'ı Karamannis arasında bir uzlaşma oldu. Bu uzlaşmanın neticesinde Kıbns Türk tarafı adına Dr. Fazıl Küçük, Rum tarafı adına Makarios'un imzaladığı Kıbns Zürih antlaşmasıyla Kıbns Cumhuriyeti kuruldu.

Makarios Cumhurbaşkanı, Dr. Fazıl Küçük ise Cumhurbaşkanı Yardımcısı oldu. Üç bakan Türk, yedi bakan Rum olmak üzere Cumhuriyet kuruldu.

ARİF MERTDAG

(73) YAŞ

KOZANKÖY

1955'den beri ben İngiliz Hükümeti'nde işlerdim. Veteriner yardımcılığı yapıyordum. Bütün Kıbrıs'ı 13 sene gezdim. 1955-1956 yıllarında teşkilat işleri (TMT) çıktı. TMT'ye gezdiğim için bütün köylerden bilgi taşırdım.

1959'da İngilizler benden bilgi istediler. Hatta kendilerine bilgi vermem karşılığı para teklif ettiler .Ben kabul etmediğim için ise beni esir ettiler ve bana işkence yaptılar .

Bu seneler zarfında çok çile çektim. Ama yılmadım. 1960' da rum hükümeti kurulunca 3 yıl da veteriner yardımcısı olarak ruma çalıştım.

1963'te Temroz'a komutan gittim. 1963 Aralık ayında Yüzbir Evleri işgal ettik. Yüzbir Evler'de 6 kişi ile dağda kalırdık. Bu dönemde yiyecek ve içeceklerimizi Bilelle, Fota ve Kırmı köylerinden karşılıyorduk.

1963 'te askeri idare gelmişti yani muhafız gücü. Rumlar ile İngilizler idareyi ele almışardı. 1963 yılında dağı bu idareye teslim ettik. 8 Aralık 1963 'te ilk kurşunu yedim. 3.sene Türkiye'de Gülhane Askeri Tıp Akademisi'nde tedavi gördüm.

1974 yılı Barış Harekatı'nda Yeşilırmak tarafına öncü gittim ve orada da vuruldum. Çok çile çektim. 15-16 tane ameliyat geçirdim. Mermi kırıntılarından dolayı ellerim işlevini kaybetti. Bu nedenle bundan sonra görevim bilgi taşımak olmuştu.

Bu dönemde de elimden ne gelirse kurtuluş için yapmaya çalıştım. Şimdi öyle bir durum olsa gençlerden önce yine biz gideriz. Vatanım için herşeyi yapmaya hazırım.

AZİZ ALKANAT

(73) YAŞ

KOZANKÖY

1963 yılının 23 Aralık gecesinde telaş içinde yollara döküldük. Gece yarısı g~çtikten sonra Şullura ' dan göçmenler gelmişti. Kimisi yalınayak, kimisi çırılçıplak bir şekilde kamyonlarla köyümüze geldiler. Hacı Ahmet'in kahvehanesinde herkesi topl<ttık. Kadınları ve çocukları bizim evlere yerleştirdik. 23 kişi annemin evinde kalıyor<tluk. Ben o zamanlar hemşireydim. Bir ay bu insanları evlerimizde misafir ettik. Y~l<lerde yatıyorlardı. Ama kimse şikayet etmiyordu. Göçmen gelen bir kadının gözğn.dekirsaçmayı çıkarmaya çalıştık. Fakat başaramadık. Kadın kör olmuştu. Fakat çel<tiği acılara bir desoğğunun şehit olması eklenince acıdan dayanamayıp vefat etti. Daha sonra Kızılay çadırında hemşirelik yaptım. Çadıra getirilen yaralı askerleri tedavi ediyordum.

BEYİT TABUR

(60)YAŞ

ALEMDAG

1960-1963 devresi Kıbrıs Cumhuriyeti devridir. 23 Aralık 1963'de Makarios, Türk tarafına bir memorandum vererek, Anayasa'daki birçok maddeyi Rumlar'ın lehine değiştirmek istedi. Bunu kabul etmeyen Türk tarafına, Rum polisi ve EOKA'cılar saldırdı. TMT, mahdut sınırlarına rağmen her bölgede Rumlara karşı çıktı. Lefkoşa'da çok kanlı savaşlar oldu.

Rumlar altı saatte Lefkoşa'yı alacaklarını söylemişlerdi fakat bunu başaramadılar. Bu esnada ben, İş Bankası, Tanzimat sokağının komutanıydım. O, esnada bir binbaşının hanımını, sekiz aylık hamile olmasına rağmen hiç acımadan öldürdüler. Çok acı günler yaşadık.

1963'de Rumlar'la, Çetinkaya kulübünden karşılıklı ateş yapılırdı. Bu esnada saat 4:30'da, şimdi şehit olan Salahi Şevket bana gelerek, kendisi ile nöbete istedi. Kulüb binasından çıkarak nöbet yerine giderek, cirit hisarı denilen bölgenin gişe (bilet satılan yer) kısmında Ledrapalasce'ye açılan ateş neticesinde Salahi vuruldu. Bir buçuk saat Salahi'yi kurtarma çalışması yaptık. Yoğun ateş neticesinde Salahi'yi kurtarmak mümkün olmadı. Kardeşi Mehmet Şevket ve ben ateş içerisinde, karşıya geçip Salahi'yi kucağımıza alarak, bu tarafa geçirdik, fakat kan kayımları hastahaneye giderken öldü. Y aşadığım o, anı hiç unutamadım.

BEKİR DEMİRAY

(73)YAŞ

LEFKOŞA

Hadiselerin başlangıç yılı olan 1963 Aralık ayına kadar , çeşitli yerlerde orman müdürlüğü görevi yaptım. Hadiselerin başlamasının ardından ormancılıktan ayrılarak teşkilata (TMT) katıldım.

Ziyamet, Karpaz, Yaloşa gibi köylerde toplanan onbinin üzerindeki Rum, Türklerden silahlarını bırakmasını ister .

Teşkilattan alınan 12 siten, 6 tabanca, 16 piyade ve bir breni saklayarak "bizde av tüfeğinden başka silah yoktur" dedik. Rumlara sadece av tüfeklerini verdik. Elimizde kalan silahları geceyarısı "Gavalla" denilen ormanlık araziden geçirerek Avtepe köyüne ulaştırdık.

Ben daha sonra, erlikten komutanlığa atandım. " Artık mücadele zamanıdır" diyerek Kanlıköy üzerinde bulunan Ateş Bölüğü'ne çıktım. Burada faydalı olamayan çığmı düşünerek beni ormanlık bir bölgeye vermelerini istedim.

Üçgün içerisinde Pınarbaşı, Ağırdağ arasında bulunan Tayfun Bölüğüne gönderildim. Buraya gönderilmem kesinleşince, Ağırdağ Muhtarı olan Mustafa Şakir bana şöyle dedi: -"ürada Arap Tayfun diye bir komutan var, yiyecek seni". Benim cevabım ise "Beni ne rum yedi, ne de ingiliz, şimdi bir Türk mü yiyecek" oldu. 1970 yılında Tayfun bölüğü komutanlığına atanmak benim için büyük bir gururdu. Bu gurur güvenin ve inancım verdiği başarıydı.

1970'te doğan oğlumun adını da Tayfun koydum. Herkes babasının, atasının adını koyardı ben ise bölüğün adını koydum.

CAVİDE OSMAN EMİN

(83)YAŞ

KOZANKÖY

1963 günlerden Cumartesi. Cumartesi günü okul vardı. Okula
Atatürk büstünün bulunduğu yer büyük bir kalabalık içindeydi.
geceleyin Atatürk büstü ve Türk Cemaat Meclisi rumlar
otomatik silahlarla taranmıştı.

Okuldan ayrılıp o zaman yayın hayatı devam eden Bozkurt Gazetesi ve
Halkın Sesi Gazetelerinin önünde toplanıp arkadaşlarım ve bütün halk bilgi almak
için bekliyordu. Köye geri döndüm. Ertesi gün okula gitmedim. Okula gitmiş
olsaydım şu an burada olmazdım. Çünkü Lefkoşa Türk Lisesi'ne rumlar saldırmış ve
en yakın arkadaşlarım şehit olmuştu. Belkide burada olmazdım. Çünkü ateş atılmıştı.

ÖZNEFER VURGUNCU

(53)YAŞ

KOZANKÖY

1963'te Planlama İnşaat Dairesi'nde çalıştım. Kaymaklı göçmeni'im. Kaymaklı'dan Hamitköy'e gittim. Hamitköy'de 3 ay çadırda kaldım. Lefkoşa'ya döndüğümde Devlet belediyesi memur olduğum için dağa mücahit olarak gönderdi. Deniz Bölüğü'nde görev yapmaya başladım. Bir müddet sonra manga komutanı oldum ve karargaha alındım. Yırtış ve ikmal çavuşluğu yaptım. Yoksul göçmen ve mücahitlere Türkiye'nin yolluclığı/yaş dağıtımını yapardım. Savaş sırasında insanların neler çektiğini gördüm. CSu bulamadığımız zaman hayvanların içtiği sulardan içerdik. Çok kötü günler yaşadık. 1969'a kadar böyle devam etti. 1963'de çok şehit verdik. Kardeşimi gözlerimin önünde şehit ettiler. Beni de esir aldılar. Ama kurtulup kaçtım.

HÜSEYİN BATUMLU

(65)YAŞ

VUDA

29 Aralık 1963 gecesi Baf'ta rahmetli arkadaşımız Erdoğan Çakır'a sinemaden çıktığımızda saat 22.30 civarı idi.

Sinema çıkışı Baf Türk Birliği Lokali'ne gittik. Sekreter odasında olan telefon çaldı. Gidip telefonu aldım. Telefonda Faik Kasapoğlu adlı arkadaşımızdı. Faik Kasapoğlu Telefon Dairesi'nde çalışıyordu ve o akşam nöbetçiydi. O zamanlar kazalcı arası telefon etmek için santrale numara verilirdi ve istenilen yer santral aracılığıyla görüşülürdü. Faik Kasapoğlu bana telefonda şöyle dedi "-Biraz önce Lefkoşa'dan bir numara istediler ve bağladım. Lefkoşa'dan telefon eden rum, Baf'taki ruma şöyle dedi; bizde başladı, sizde başlatın." Ve arkadaşımız arkasından Baf'ta bağladığı numarayı verdi. Arkadaşım Erdoğan Çakıroğlu ile birlikte bir telefon rehberi bulduk. O zamanlar Baf kasabasında çok az telefon olduğu için rehberden bize söylenen numarayı kolayca bulduk. Telefon Baf Belediye Başkan ve BOKA lideri Yannakis Aqrotis'e aitti.

Hemen Serdar Esat Fellahoğlu'na haber verip birlikte Sancaktar Kemal Karakullukçu'ya gittik. Sancaktar bir miktar silahın çıkarılıp hazır hale getirilmesini ve bir gurubun teyakkuzda beklemesini emretti.

O geceyi uyumadan geçirdik. Ertesi gün durum daha da gerginleşti. Rumlar çarşı da ve Türk bölgelerini gören yerlere kum torbaları ile mevziler hazırlamaya başladı. Biz de herhangi bir saldırıya karşı hazırlık yapmaya başladık.

23-24 Aralık tarihine gelindiğinde, rumlar niyetlerini tamamen açığa vurmuşlardı. Türk gençleri yolda yürüyemez olmuştu. Gözlerine kestirdiklerine saldırıyorlardı.

Yine bu günlerde Devlet dairelerine giden memurlar ile Türk Polis memurları tehdit edilmeye başlamıştı. Rumlar Türk Polislerinin silahlarını almışlardı.

Yine bu günlerde Türk hakim Ragıp Maiyalı yoldan kaçırılmıştı. Gerçi Ragıp Maiyalı İngiliz askerleri tarafından kurtarılmıştı ama diğer bölgelerde kaçırılan Türklerden haber alınamamıştı.

Yollarda seyahat etmek çok tehlikeli hale gelmişti. Köylerle irtibat kesilmişti.

Rumlar hazırlık yapıyordu. Tehlikenin iyice arttığı görülünce Türk Mukavemet Teşkilatı'nda savunma ve direniş hazırlıklarına başladı. Uygun görülen yerlere gözetleme yerleri ve mevziler hazırlamaya başlandı. Rumların hareketleri ve hazırlıkları daha dikkatli takip altına alındı.

Lefkoşa'da rum canilerinin katliama varan saldırıları mücahitlerimizin olağanüstü direnişi ile karşılanmıştı. Bir kaç günde neticeye varacaklarını uman ve planlayan rumlar mücahitlerimizin bu direnişi karşısında şaşkına döndüler. Arna 4 günden beri bu amansız saldırıya direnen mücahitlerin mermisi tükenmek üzere idi. Netice büyük bir felaket olabilirdi.

25 Aralık günü Türk jetlerinin Lefkoşa üzerinde yaptığı uyarı uçuşu üzerine korkuya kapılan Rum'lar saldırılarına ara verdiler.

AZİZ KONAR

(62)YAŞ

ALEMDAG

16 Aralık 1963 gecesi Erol Şevket isimli bir öğretmen arkadaşımda misafir idim. 21 Aralık olaylarında Hamitköy ve Ayvasıl'da yaşanacak olayları 16 Aralık gecesi rüyamda gördüm. Ben rüyalara inanan bir insanım. Bu rüyamı arkadaşlarıma anlatmıştım. Sanki Allah bana beyan etmiş gibi rüyamda gördüklerim gerçek oldu. Bizler 21 Aralık tarihine Kanlı Noel adını koymuştuk.

O akşam uyutulmam uyandırıldık. Rumun bir Akritas Planı vardı ve uygun zaman ve zeminde [ürklere toptan imhayı düşünüyorlardı. 21 Aralık 1963. gecesi silahlar konuşmaya başladı.

Ledrapalace Oteli üzerinde aylar öncesi hazırlanmış gizli mevziler bir anda ortaya çıktı. Her taraf ateş çemberi içinde kalmıştı.

Türklerin dağınık oturmuş olmaları, silah azlığı ve eğitimsizliği muhabere işlerinin sağlıklı yapılmaması bizi oldukça yoruyordu. Rumlar nüfusça kalabalık olduğu gibi çpk asker ve silah gücüne sahiptiler. Rumların saldırılarını 300 kişilik Türk köyüne, bütün bölgelerden binlerce askerini ve sivil halkı toplayıp yapıyordu.

Kızılbaş, Ortaköy hududundaki Rum mevzilerinde bir gün altı adet orta yaşlı kadın olduğunu gördüm. B4 kadınlar bizim tarafa görünmekten kesinlikle kendilerini koruyorlardı. Küçük Kaymaklı'da binlerce Rum, Türklere saldırırken Kızılbaş rumları ile müşterek çalışıyorlardı. Rumlar iki saatte bir Lamretta bir motorla battaniyeye sarılı bren denilen silahla geliyor ve 15 dakika Marmara Bölgesi'ni ateş altında tutuyorlardı. Bunu yapmaktaki maksatları bizi hem korkutmak, hem de meşgul etmektir.

Her taraftan ölüm kokuları geliyor ve gökyüzünden yanan tüfek evlerinin dumanları yükseliyordu. Kızılbaş mevzilerini Rum kadınlar korurken Lefkoşa 'nın bazı sorumluları hatalı kararlar almışlardı. Marmara Bölgesi ve Ortaköy halkını kamyonlarla ve yaya olarak büyük bir panik içinde Gönyeli'ye taşıyorlardı. Bu gel"~i<,,sf~ve zamansız bir göç idi.

~~Bu zamanın hiç neyesi ile iki Türk bölgesinde 5 kişi dışında kimseler~~
~~kalmamıştı~~

Bu yerlerde yalnızca Salih Mustafa, Hüseyin 'Tilki, Ersoy Hasan, Hüseyin Küft ve ben kalmıştık.

24 saat sonra Hüseyin Kürt ile Salih Mustafa ellerinde av tüfekleri ile Gönyeli'ye gittiler. Benim 2 aylık bebeğim vardı. Bebeğimi, eşimi ve annemi de bir Bel-Kola arabasının arkasına koyarak Gönyeli'yetaşıdılar.

Kızılbaş , a karşı bütün hudutu savunan 3 kişi kalmıştık. 3 gün 3 gece aç olarak o mevzilerden hiç ayrılmadık. Ayrılmadık diye Gönyeli'de bize öfkeli olanlar da vardı.

Nihayet aklımda etkisiyle biz de Gönyeli'ye gitmeye karar verdik. Akşam karanlık olunca henüz Gönyeli köprüsünün yanına yaklaşmıştık ki bir an da karşımıza Kıbn's'ta bulunan Türk alayı hat düzeni şeklinde Oftaköye'e doğru gelmekteydi. Bir an dört tomson silahının arasında kaldık. Bizi sorgulamaya başladılar. Olayı kendilerine anlatmaya başladım, inanmak istemiyorlardı. Ölümle burun buruna gelmiştik. Bana Rumun un fabrikasının nerede olduğunu sordular . Anlatmaya çalıştım. Ahmet Raşit'e ait ikinci gelen fabrikanın Rum fabrikası olduğunu söyledim. O akşam görev alınış bu subaylar , ya gerçekten yerleri iyi bilmiyorlardı ya da panik içindeydiler .Nihayet benim dediğimin doğru olduğunu kabullendiler. Ben de Gönyeli'ye gidip ailemi aramaya başladım. Aradan bir saat geçmişti ki askerimiz un fabrikasına Dereboyu tarafından yaklaşmış pencerelerden içeriye bomba atmaya çalışınışlar fakat pencereler kümes teli ile örülü olduğundan geri gelen bombalar bazı askerlerimizin yaralanmasına sebep olmuştu. Y aralılan Gönyeli ' ye taşıyorduk.

Bu arada ben Gönyeli ' de 24 saat kaldıktan sonra tekrar iki kişi ile terkettiğimiz mevziye geri döndüm. Dönerken yanınıza 3 ekmek ve bir paket baş hapa alınıştık.Burada kalıcı bir mevzi için toprak setleri hazırlıyorduk.

Artık herşey çığınndan çıkmıştı. En samimi arkadaşım Behzat ' ın dom dom kurşanı ile vurulması ve 17.03.1974'te ölüsü beni Rumlara karşı iyice hırslandırmıştı. Kocağınndaki ölü arkadaşımı seyretmek çok kötüydü. Ama elimden de birşey gelmiyordu. Personelimizin az ve yine mevzimizin az ama geniş bir bölgeyi kapatmak durumunda idik. Bir çok kenar Rum mevzilerinin karşıSıllı boş tutuyordum. Bu da benim için çok tehlikeli bir görevdi.

Domuzcular Burnu Tepesi'nden geceleyin gelecek bir baskıllı ne görür, ne de önleyebilirdik. Ben ise buna taktik bulmuştum. Bunun için amaç karşıya korku vermektir.

Akşam karanlığında elimde bir gri renk kasa ve on tane mayına benzer oyuncak tipi cihazları tarlaya gömüyordum. Beni gören bir Birleşmiş Milletler subayı korkarak cipine binip sÜfatle oradan uzaklaştı. Bunları koyduktan sonra herşeyi toplayıp ortadan kayboldum. Aradan 20 dakika geçmişti. Bir anda Birleşmiş Milletler askerleri ile bu oyuncakları yerleştirdiğim yer ana baba gününe döndü ama bir şey bulamadılar .

Ben bu oyuncak mayın koyma taktiğimden dolayı Ruma korku ve zaman kaybettiriyor böylece amacıma ulaşıyordum. Bundan sonra ise o korku neticesinde yıllarca Rum o bölgede mayın var diye yaklaşamamışlardır.

1974 yılına kadar bu ve buna benzer taktiklerle Ruma korku yarattım. Barış gücü bile benden endişelenmeyebaşlamıştı.

Bir müddet sonra hiçbir konu da şakam olmadığillı, inatçı olduğumu ve yüreği patlak birisi olduğumu Rumlarda, İngilizlerde anlamışlardı.

(iijf.golayı Birleşmiş .Milletler toro.indon
"Kot ao.Yın\~~;\:.\.~~ ise kavgacı,
adam ilan edilmişim.
demekti.

ERDOĞAN TILKI
(79)YAŞ
LEFKOŞA

1974 il. Banş Harekatı sırasında Kaymaklı'da o zamanki ismi ile Omorfida Polisinde Teymen rütbesi ile komutan idim. Birliklerimiz %80 sivillerden teşkil edilmişti. 14 Ağustos 'ta herkes büyük bir telaş içerisindeydi. Çünkü Kıbrıs Türk Toplumunu 1. Banş Harekatı'nın sonuçlarını beklerken 11. Barış Harekatı yapıyordu.

Harekat başlamadan önce Tabur komutanı, tabura bağlı bütün birlik komutanlarını bilgilendirmek için gece toplantı düzenlemişti.

Ben 11. Banş Harekatı'nın sabah saat 05.00'de başlayacağını bildiğim için büyük bir gerilim içerisinde bulunuyordum. Sebebi ise personele savaşı sabah 05.00'de başlayacağını söyleyememem ve bundan sonra meydana gelecek olaylar beni düşündürüyordu. Evim yeri çok uzaktaydı. Bu yüzden hep taburda kalıyor ve her şeyi öğreniyordum. Birliklerimiz savaşa hazır durumda fakat ne zaman başlayacağını bilmiyorlardı.

Sabah saat 03.00'de tanıtma bezlerini mevzilerin önüne ve damına çektik. Bu bezler, Türk mevzisi olduğunun belirtisiydi. Bezleri çekildikten sonra bitHicler savaşın yakın olduğunu anlamıştı. Etrafı ölüm ve sElaş ktikusundan dolayı büyük bir sessizlik kaplamıştı.

Sabah saat 05.00'de Kaymaklı ~dÜsi'nin üst k~thına çıktım ve Beşparmak Dağları'nın üzerindeki beş tane uçak ktlitl;. Lakin güneşin ışıktan havaya vurduğu için uçaklar parlayarak indi ve o anda tctHtiye'den gödeHien 5 adet uçak semalarda göründü. İçimizde müthiş bir coşku uyandırmıştı.

Rum tarafındaki tüm mevzilerden bir anda uçaklanmıza ve mevzilerimize ~~ates~~ açılmaya başlamıştı. Aynı anda bizde atışlara karşılık vermeye başlamıştık. Biz ~~mevzilerde~~ haberleri radyodan alıyorduk. Sıraya giren hangi hedeflerin ~~bombalandığını~~ Bayrak Radyosu tarafından bildiriliyordu ve radyo halka moral ~~vermeye~~ başlamıştı.

II. Banş Harekatı 3 gün devam ettikten sonra yapılan 4 saatlik görüşmelerden ~~sonra~~ ateşkes antlaşması uygulamaya konuldu.

Benim bulunduğum Kaymaklı Bölgesi'nde durum çok kötüydü. Herkes ~~yakınlarını~~ aramaya gelmişti ve ağızlardan çıkan kardeşim, babam gibi bağrışmalar. ~~bugün hala kulaklarımızda~~ ⁹⁻¹¹ ~~çinliyor~~ .Benim için ise bu insanlara ölüm haberi vermek çok zordu.

ERTAN KANAT

(53)YAŞ

PINARBAŞI

1974 Barış Harekati'nda dağa çıktım. Bir aya kadar dağda kaldım, 28 Ağustos'ta Lambusca diye bir taburda üç sene çavuşluk yaptım.

Beşinci tabura geldiğimde 12 tane Rum askerini bir mağaranın içinde bulduk. Bunları alıp kampa getirdik ve orada tabur komutanı bir jeeple, onları bilinmeyen bir yere götürdü. Daha sonra onların Türkiye'ye oradanda Rum yönetimine verildiğini duyduk. Lapta beşinci tabura geldiğimizde bir Rum askerini deniz kenarında yürüyüş yaptırıyorlardık. Askeri durdurup "nereden geldin?" "kimsin?" diye sorduğum zaman bana Türk olduğunu ve Küçükcamaklı 'dan geldiğini söyledi. Tüm bunları bize Türkçe olarak söyledi, ama Türkçesi bozuk olduğu için ondan şüphelendik. Kimliğini kontrol ederek Rum olduğunu anladık. Dağa çıktığımızda Rumlar, 20-25 tane mücahidimize pusu kurarak şehit etmişti. Çıkartma devam ediyordu.

Bölükte olan mücahitlerle denize bakıp, şarkı söyleyip çıkartmayı seyrediyorduk. İstanbul asıllı Yunan askeri "dağ başını duman aldı "marşını söyleyerek, Türk mevzisine girerek bir mücahidimizi şehit etti. Dağda çok kötü günler geçirdik aç, susuz kaldık, ama yine böyle bir şey olsa seve seve vatan için canımı veririm. Ama yine savaş olmasın, çünkü şehit olanların acısını hala unutmadım.

HÜSEYİN BATUMLU

(65)YAŞ

VUDA

1974'de kadar Letke ve Türk Bölgesi muhasara altındaydı. 1974'de İkinci Harekat, Letke'ye giden Türk askerine rehberlik yapıyordum.

II. Barış Harekatı sırasında Yılmazköy'e geldiğimizde, köyün tepelerinde Rum askerini kaçmamaları için, Yunan komutanları tarafından toplara zincirle bağlı olduklarını gördük. Yolda birçok olayla karşılaştık.

İkinci gün ateşkes bizi Gaziveren ' de yakaladı. Komutan öncü birliklerini Letke'ye gönderdi. Letke ve Y eşilirmek ateşkese rağmen kurtarıldı.

Bir ekmek arabasıyla, kendi birliğime dönmek için yola çıktım. Ekmek arabası beni yarı yolda indirdi. Birliğime yürüyerek devam etmek durumunda kalmıştım. Y o'Har çok tehlikeli ve ne olacağımı bilmeden ilerliyordum .

Birliğe giderken, köprünün yanında durdum. Boğaz yakınlarında yoğun bir TÜRK askeri ifüvcüttü. Askerin biri, bana dur işareti çekti. Parolayı sordu. Parolayı bilmediğim için ona söyleyemedim. Asker de tedbir olarak benim kim olduğumu bilemediğifülen bacaklarımı açarak ayakta durmamı söyledi. Bu esnada yanına gelen bir başka askere, "bu gavur Türkçe'de biliyor, vuralım kendisini" demesini kulaklarım ile duydum. Bu olaylarla karşı karşıya kaldığıma inanamıyordum. Bu kadar olay yaşayıp atlattıktan sonra Türk Birliği tarafından Rum diye tutulmamı aklım almıyordu. İki üç saat sonra, bir jeep beni komutana götürdü. Derdimi anlattıktan sonra, birliğim olan Boğaz Bölüğüne götürüldüm .

Bölükteki arkadaşlarla konuşurken, Boğaz'da bir **Rurn'un** yakalandığım ve **Türkçe**'de bildiğini söylüyorlardı. Halbuki konuştukları şahıs bendim.

HÜSEYİN KAMBUR

(73)YAŞ

ALAYKÖY

1974 Şanlı Barış Harekatı'nda paraşütler bizim köye de inmişti. Bizim köye inenler selametteydi. Hamitköy tarafına düşenler ise rum mevzilerinin olduğu yerlere indiklerinden hep öldürülmüşlerdi. Köylüler inen paraşütleri topladılar . Askerlere su, yemek verdiler .

Paraşütlerin indiği birinci gün cephaneyi toplamakla geçti. İkinci gün Bilelle'ye 15 kişilik takviye gittik. Gittiğimizde mevziler düşmüştü. Bu nedenden çekilmek zorunda kaldık. Rumlar , cesur olsalardı ellerinde imkan vardı ve bizi öldürebilirlerdi. Fakat cesur olmadılar yoktu. Bilelle'den çekildikve burasını rumlar ele geçirdi.

Endirme birliklerden gelenlerle birlikte sabah taaruz edildi ve Bilelle'yi rumlardan geri aldık. Burayı geri alırken çok şehit verdik. En samimi arkadaşlarımızdan Arif Birinci ve Münür yanımda öldüler .Münür bana son söz olarak "aman yandım" dedi. Türk askerleri ateş açınca bilmeden kendi askerlerimizi yaraladılar .Bilelle düşmüştü, insanlar aç, susuz kaldılar .Çorapları yıkadıkaln sulan içerek hayatta kaldılar .O günleri yaşamayan ne kadar anlatsak durumu anlayamaz.

Ertesi gün Ayvasıl'a gittik. 1. Ateş Kes başlamıştı. Düzovaya mevzilendik Bir akşam orada kaldık. Ertesi gün emir verildi ve dağa çıktık. Dağ taaruzdan dolayı yanmıştı. Uçaklar tarafından burada kovuşlanan rum mevzileri dağıtıldı. Bölük komutanımızın emri ile toplantı. Akşama doğru Türkiye'den bomba uzmanları geldi.

Toplandığımız cephele içinde rumların bize karşı kullandığı silahlar Nato'nun onlara verdiği silahlardı. Türkiye'den gelen bomba uzmanları bunları nasıl topladığımıza şaşırdılar.

Dağ yandığı için kimse birbirini tanıyamıyordu. 30 Ağustos Zafer Bayramı'nda beşinci tabur olan Garava'ya indik. Garava'da bulunan depoyu tahkim etmek için 6 kişi görevlendirilmişti. Deponun yanındaki tarlayı rum kaçarken mayınlamıştı. Bu sırada 6 kişi kalmıştık. Biz deponun üzerinde mevcelemiştik.

Akın, Ayer ve Necati aşağıya inip tarlaya girdiler. İlk olarak Akın şehit oldu. Onu kurtarmaya koşan Ayer ve Necati'de gözümün önünde can verdiler. Yapacak birşey yoktu. Çünkü mayın onları parça parça etmiş ve insane halinden çıkartmıştı. Ertesi gün evleri birer birer araştırdık. Bulduğumuz Rumları Lapta' da topladık ve sonar Güney Kıbrıs'a gönderdik. Güney' deki Türkler ise Kuzey' e gönderilmişlerdi. Yani takas yapılmıştı.

OLGUN KARAKULAK

(70) YAŞ

BOSTANCI

1974 Yılında sayfalara sığdıramayacağım kadar ciddi, üzücü ve düşündürücü olaylarla gelip geçti.

20 Temmuz Barış Harekatı ile tarihte bir sayfa değişti. O tarihte olaylar tüm hızıyla devam ediyordu.

Milletçe sıkı sıkıya bağlı idik. Savaşa sivil halkta katılmıştı. Kimin asker olduğu pek belli olmuyordu. Sivil giyimli kişileri bir arazi kenarında, bir taş yığını kenarında görmek mümkündü. Haberleşme azalmıştı.

Hiç unutamayacağım bir olayımı anlatayım; Küçük Kaymaklı'da eski bir Türk mezarlığında mevzilendim. Rumlar Hamitköy' e havatopu atıyor ve havanlar mezarlığa düşüyordu. Sağımda ve solumda top atışları yapıyordu. Türk ordusu tanklarla Haspolat Bölgesi'nden geçerken Kaymaklı Bölgesi'ne ateş ediyor, ben yine onların ateşi altında kalıyordum. Havan topunun havaya uçurduğu Hüseyin isimli mezar taşını havada okudum. Dev gibi taş bir kuruş öteme düştü. Bu durumdan kurtulmak için daha ilerki bir yere gitmeye karar verdim. Zaten çevremde olan kişilerle irtibatım kesilmişti. İki arkadaşım ile ilerleme esnasında rumlar beş adet tank ve geride piyade birlikleri ile saldırıya geçtiler.

İkinci Barış Harekatı (14-16 Ağustos 1974) esnasında Mngöer Bölgesi'nden gelen, üzeri Türk bayrağı ile örtülü Volkswagen bir araba ile hatalı bir yola saparak rum mevzisine saplanıp kaldık. Bu durumdan paniğe kapılan Rumlar bütün mevzileri terk ettiler.

Kaşla göz arasında biz de rumların kaçarken yaraladığı bir arkadaşımızı battaniyeye sararak kurtardık. Başka bir arkadaşımız ise Rumların kaçışları esansında vurulmamak için zık zag çizerek kurtuldu ve bölgede bulunan kayıpçı Ömer Özgünün evine sığındı. Ev tam hud.ü'tta idi. Korkunç bir ateş yağmuru altında kalan evdeki öteki arkadaşımızı da kurtardık. Ancak geçen 30 dakikalık bir sürede bayraklı Türk arabasının yolunu kaybettiğini anlayan Rumlar süratle mevzilerine döndüler ve arabadaki arkadaşımızı öldürdüler ve ne yazık ki biz onu kurtaramadık.

Bu üç Türkün hatalı yola girmesini anlayan rum askerleri, bu tetkik devam edeceğini düşünerek bir mahalle ötede pusu kurarak gazeteci Adem Y avuz'u aynı yolda tutukladılar.

ERDOGAN TILKI

(70) YAŞ

LEFKOŞA

Mutlu bir yaşam sürdüğümüz Kıbnımızda fanatik rumların sözde ilh
hayalleriyle adamızı bir cehenneme çevrileceği 1955'in 1 Nisanında ortaya çık
Makarios Fāasa/şzaa olan gdaya g.izliyo//ardan get.:ird/ğfas/en .Kıbn57.to/an ve Yuna
ordusunda albay olan grivas .iilen başlattığı ED.KA, tethiş hareketleriyle bir anda
adamız kan gölüne çevrildi.

BOKA 'mn kurulması ile ada çapında sabotajlar başladı. Elektrik hatları
havaya uçuruldu. Bazı bölüklerimize baskın düzenlenip, bölükleri wrup silahlarımızı
gasbettiler. Bu eylemler önceleri İngilizler içinseydi de, zamanla Türklere<yğeldi ve
bir çok Türk vatandaşı ve de Türk Polis memuru rumlar tarafından öldürüldü. Bunu
gören Kıbn Türkü, Ruma karşı ilkin Karaçete, daha sonra V olkan isiniagi altında
örgütlenmek, zorunda kaldı. Rumların eylemleri devam ediyordu. İngilizler her iki
toplumuda tatmin edecek bir çözüm anayasası hazırlamaya başladı ve 1959 Kıbn
Rum lideri Makarios, Türk lideri Dr. Fazıl Küçük ile Türkiye ve Yunan hükümetleri
temsilcilerinin ısrarı ile görüşmeler başladı. 1960 yılında bütün taraflann). anlaşması
ile Kıbn 'ta ortak bir Türk ve Rum hükümeti kuruldu. Bu hükümetle iki cemaat
arasında tam paylaşım şu şekilde oldu. Polis kuvvetleri %60 Rum, %40 Türk
olacaktı. Sivil idarede % 70 Rum ve %30 Türk olacaktı. Cumhurbaşkanı Rum,
Cumhurbaşkan Yardımcısı Türk olacaktı. Milletvekillerine gelince Sağlık, Bakam ve
Tarım Bakam Türk diğer bakanlıklar da Rum olacaktı. Oluşan hükümet daha göreve
başlamadan Makarios "Bu bir sıçrama tahtasıdır" diye beyanat verdi. Rumların
niyetlerinin zaman zaman farkında olan Türkiye Hükümeti ve Türk Liderliği
Rumların BOKA tedhiş örgütüne karşı 1958'de TMT'yi kurdu.

Kurulan Kıbrıs hükümeti 1963 Aralığına kadar yaşadı. Bu tarihte Rumlar Türklere saldırarak Enosis niyetini hayata geçirdiler. Bundan sonra Rum Türk çatışmaları başladı. Rumlar bir çok köyümüze baskın düzenleyip, bir çok Türkü öldürdüler. Kırdıkları pusularla kadın, çocuk ve yaşlı demeden yapmadıkları işkence kalmadı. Bütün bunlar 1974'e kadar devam etti. Sözde medeni geçinen Avrupa ve diğer devletler gözlerini ve kulaklarını tıkladılar. 1974'te Rumlar hayallerini gerçekleştirmek için Makarios'a karşı ihtilal yaptılar ve Makarios'un yerine Nikos Samson isminde bir BOKA 'cıyı Cumhurbaşkanı yaptılar. İşin ciddiyetini anlayan, o zamanın Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı Bülent Ecevit, Kıbrıs Cumhuriyeti ~~devleti~~ devleti olan İngiliz hükümetine, Kıbrıs Anayasası 'nın ihlal edildiğini ve Rumların Türklere karşı silahlı saldırılar başlattığını anlattı ve berabercede adaya müdahale ederek anayasa tekrar işler hale getirmelerini söyledi. Fakat İngiliz Hükümeti buna yanaşmadı. Bunun üzerine İngiliz, Amerika, Yunan ve ~~Türk hükümetleri~~ temsilcileri bu konuyu acilen görüşmeye başladılar. Görüşmelerin uzaması ile Türk hükümeti temsilcisi Sayın Dışişleri Bakanı Turgut Özalp yaptıkları bir oylama olduğunu anlayınca Başbakan Bülent Ecevit'e bir şifre gönderdi (Ayşe Tatil çıktı). Bu şifreli mesajdan sonra Sayın Ecevit Rumlara "Biz savaş için değil, barış için geldik" dedi. 20 Temmuz 1974 sabahı Rumlar Gime'de Türk gemilerine ateş açmaya başladılar. Türk ordusunda sahile çıkıp Rumlara gereken dersi verdim~bizi kurtardı. Ben bütün bu olayların içindeydim ve o günleri yaşadım ve bu günleri hepşi içimde anı olarak saklı duruyor.

MEHMET MERTDAG

(48) YAŞ

LEFKOŞA

YER İNDEKSİ

Alayköy	26
Alemdağ	8-16
Bostancı	28
Lefkoşa	9-21-30
Kozanköy	5-7-11-12-32
Pınarbaşı	23
Vuda	13-24

İSİM İNDEKSİ

ArifMERTDAG	5
Aziz ALKAN AT.....	7
Aziz KONAR	16
Bekir DEMİRAY	9
Beyit TABUR	8
Cavide Osman EMİN	11
Erdoğan TİLKİ	21-30
ErtanKANAT	23
Mehmet MERTDAG	32
Olgun KARAKULAK	28
Öznefer VİRGUNCU	12